

NVAS Nieuwsbrief

jaargang 9, nummer 3

november 2006

IN DIT NUMMER

1	Voorwoord
2	Aankondiging NVAS Studiedag Verslag Conferentie
3	Verslag Conferentie Even kennismaken
4	Kersverse Promovendi
5	Persbericht
6	Schatkist
7	Boekpresentatie Op het web
8	Afrika in Beeld
9	Afrika agenda
10	De Boekenkast
11	Op de wissel Colofon

Beste lezers,

Veel nieuws: drukke tijden bij de NVAS!

Om te beginnen is de bestuurswissel nu volledig gerealiseerd. Op de website stellen alle nieuwe bestuursleden zich voor (www.afrikastudies.nl/bestuur.html). Ondertussen heeft ook Wouter van Beek besloten zich terug te trekken, hij heeft behoorlijk wat jaren een actieve bijdrage geleverd aan de vereniging. Daarvoor veel dank Wouter!

Verder is er een aantal vacatures ingevuld: we hebben drie (misschien vier) nieuwe redactieleden erbij! Zij stellen zich voor in de rubriek "Even kennismaken", pagina 3 van deze nieuwsbrief. Ook vind je hen terug op: www.afrikastudies.nl/newsletter-board.html.

Het nieuwe bestuur stortte zich gelijk in de voorbereidingen van een eerste ledenvergadering en de organisatie van de tweejaarlijkse NVAS studiedag. Dit jaar kozen we voor het thema Afrikaanse rap en hiphop: zie verderop in dit nummer een aankondiging.

Belangrijk detail: de ALV zal voorafgaand aan deze studiedag (9.30-10.00) op 8 december te Leiden plaatsvinden. Het nieuwe bestuur wil de statuten wijzigen en uw goedkeuring is daarbij gewenst. Verder is het een uitgelezen kans om met het nieuwe bestuur kennis te maken, dus zorg dat je erbij bent!

Wij wensen u veel leesplezier en wijsheid!

Uw secretaris,
Lotte Pelckmans

NVAS Studiedag

Op 8 december, 10.00-18.00, organiseert de NVAS een studiedag in het Rijksmuseum voor Volkenkunde te Leiden.

Het thema is : "**Afrikaanse rap en hiphop: protest of pop?**". Dé kans om je onder te dompelen in deze nieuwe muzikale uitingsvorm van Afrikaanse jongeren. Met de studiedag beoogt de NVAS het plotselinge succes van deze muziekstijl te verklaren. Zijn rap en hiphop een nieuwe, globale jongerentaal waarin maatschappijkritiek doorklinkt? Of is het meer een modeverschijnsel met weinig inhoud, waarbij "cool" zijn het belangrijkste doel is?

We hebben academici, journalisten, artiesten en ontwikkelingswerkers bereid gevonden om dit thema te belichten. Met lezingen van Thomas Gesthuizen, Maarten Brouwer, Rianne Dragt, Nicoline van Gorkum, Trenton Birch, Jay Rutledge, Yvonne Heselmans, Amal Alhaag en vele anderen.

Het programma kan je vinden op: www.afrikastudies.nl. Daar kan je je ook aanmelden voor deze gratis dag met optredens van DAS Primeiro en de Pan Africans. De studiedag wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van Plan Nederland.

NVAS Studiedag "Afrikaanse rap en hiphop: Protest of Pop?"
8 december 2006
Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden

NVAS Ledenforum

Vraag en aanbod in Afrika

Bent u op zoek naar een appartement in Afrika of wilt u juist een huis verhuren? Bent u op zoek naar een baan of zoekt u een nieuwe werknemer? Wilt u uw (tijdelijke) auto in Afrika verkopen of bent u op zoek naar een reisgids? Vanaf deze week kunt u een gratis advertentie (max. 25 woorden) sturen naar info@afrikanieuws.nl wordt deze geplaatst in de volgende editie van AfrikaNieuws!

Verslag Conferentie

Verslag African Students Conference 14 oktober, Den Haag

Door Margreet Wewerinke

Building Peace in Africa – the Impact of Religion

In studies en beleid gericht op peace building is religie vaak een weggedeneerde factor. Het belang van religie in en voor Afrika is niettemin een leidmotief in de achtste Students Conference van UNOY Peacebuilders. De dag werd mede georganiseerd en gefinancierd door het African Committee van het Institute of Social Studies in Den Haag. Behalve een platform voor Nederlandse en Afrikaanse studenten evenals Afrikaanse diaspora jeugd is deze conferentie een interdisciplinair platform voor wetenschappers die religie centraal stellen in het analyseren van vrede en geweld.

Prof. Gerrie ter Haar (ISS) focust daarbij op de correlatie tussen religie en macht. Religie dient vaak als opportunistische legitimatie van beleid maar speelt zeker in Afrika ook andere rollen – op individueel niveau, maar ook als drijfveer voor politieke en sociale bewegingen. Religie valt daarmee ook beleidsmatig niet tot haar instituties te reduceren.

Dr. Sakah Mahmud (Transylvania University in Lexington, Kentucky, USA) deed onderzoek naar verschillende religieuze groeperingen: waarom zijn sommige gewelddadig en andere niet? Vaak blijkt religie onterecht als de grondslag voor conflict te worden geponeerd, terwijl deze in feite economisch of institutioneel is. Voor conflicten met een religieuze (ideologische) grondslag geldt dat interreligieuze kennis nodig is voor preventie en oplossingen. Mahmud ziet democratische structuren als de meest universele voorwaarde voor vrede.

Rosette Muzigo-Morrison (werkt o.a. voor het Rwanda-Tribunaal en het Speciale Hof voor Sierra Leone) ziet voor de jeugd een belangrijke rol weggelegd in vredesprocessen. Ook benadrukt ze het positieve belang van religie en religieuze organisaties. Prof. Kevin Clements (Australian Center for Peace & Conflict Studies) sluit bij dit laatste punt aan en stelt dat negatieve invloeden van religie door zgn. 'politics of fear' kunstmatig worden vergroot. Clemens vergelijkt: 3000 slachtoffers WTC, 3,8 miljoen in Kongo.

Victor Igreja (Universiteit Leiden) belicht met veldervaringen uit Mozambique de context van geweld. Traditionele genezers blijken oorlog te integreren in rituelen. Sahro Ahmed (UNOY

Verslag Conferentie

Peacebuilders; Universiteit Leiden) deed onderzoek op de grens van Somalië, Ethiopië en Kenia, waar rituele praktijken als 'Ayaana' niet van leven – en dus ook niet van oorlog en vrede – te scheiden zijn.

Het jeugdpanel, bestaande uit Rosemary Wanjala (ISS), Fred Barlue (PCO, Liberia) en Charles Bwembya (COPA, Zuid-Afrika) wijst net als Muzigo-Morrison op grote capaciteiten van de jeugd, die zowel ten goede als ten kwade aangewend kunnen worden. Over de rol van religie hierin verschilt men van mening: inspiratiebron of schone schijn?

Tijdens acht parallelle werkgroepsessies worden verschillende thema's (o.a. Religion & Gender; Religion & Health; The Role of Religion, NGOs, FBOs and Youth in Peacebuilding) alle vanuit het perspectief 'building peace in Africa' belicht. Dit levert verschillende aanbevelingen voor actie, beleid en analyse op, waarbij enkele concepten herhaaldelijk terugkomen: dialoog (inter- en intrareligieus), kennis (vooral voor vrouwen), educatie (voor en door jongeren), leiderschap (idem dito) en democratie. Er lijkt een gedeeld vertrouwen te bestaan in de mogelijkheid om potentieel schadelijke krachten (religie, 'kracht van de jeugd') aan te wenden ten gunste van vredesprocessen.

Oproep (gast-) redactieleden

Schrijft u weleens recensies van boeken en/of proefschriften? Graag plaatsen we uw recensie in deze nieuwsbrief.

Tevens zijn andere bijdragen welkom. Hierbij kunt u denken aan informatie over het Afrika onderzoek aan uw instelling, een aankondiging van seminars, nieuw uitgekomen boeken, oproepen aan de NVAS-leden enz.

Voor uw bijdrage of meer informatie kunt u contact opnemen met:

Machteld Oosterkamp, e-mail: moosterkamp@ascleiden.nl

Even kennismaken

Nieuwe NVAS-redactieleden

De afgelopen periode zijn er drie nieuwe redactieleden bijgekomen.

Margreet Wewerinke is derdejaars studente Culturele Antropologie & Ontwikkelingsstudies en Filosofie aan de RU Nijmegen en heeft drie jaar geleden een tijd lang vrijwilligerswerk gedaan in o.a. Uganda. Komend jaar hoopt ze voor enkele maanden naar Zuid-Afrika te gaan om daar een 'leeronderzoek' uit te voeren naar mensenrechten.

Bruno Fon is bezig met een Bachelor of Arts in Communication Management en hoopt in juni 2007 af te studeren. Zijn interessegebieden zijn communicatie, media, ontwikkeling, religie, en internationale en regionale zaken, met een focus op Kameroen.

Marijke Steegstra is antropologe en als post-doc onderzoeker werkzaam bij de Radboud Universiteit Nijmegen. Regionale specialisatie is met name Ghana. In juni 2004 promoveerde zij op het proefschrift 'Resilient rituals. Krobo initiation and the politics of culture in Ghana' (LITVerlag Muenster, 2004). Haar huidige (post-doc)onderzoek richt zich op 'chieftaincy and development': op traditionele leiders en dan met name op de huidige trend in Ghana om westerlingen als zogenaamde 'development chiefs/ queen mothers' te installeren.

Nieuwe NVAS-leden per september 2006

Sinds september zijn er 8 nieuwe leden bijgekomen. Van 1 nieuw lid zijn gegevens binnen. In het volgende nummer van de Nieuwsbrief meer.

Hilde Kroes: student Research Master African Studies, Afrika Studie Centrum, Universiteit Leiden
Keywoorden: Grote Meren gebied, nationaal en internationaal beleid, vluchtelingen

In mijn bachelorscriptie heb ik mij gericht op Rwanda en het Grote Meren Conflict in relatie tot de bilaterale verhouding tussen Nederland en Rwanda. Deze regio blijft fascineren, vandaar dat ik mij ook in de Research Master zal focussen op deze regio, met in het bijzonder het internationale beleid aangaande de vluchtelingenproblematiek in Uganda.

Wilt u, als (nieuw) lid, alsnog uw gegevens plaatsen? Dan kunt u contact opnemen met Machteld Oosterkamp. E-mail: moosterkamp@ascleiden.nl

Kersverse Promovendi

Universiteit van Amsterdam

3 mei 2006 – J.J. Beuving (antropologie; promotor prof. P.L. Geschiere), 'Cotonou's Klondike. A sociological analysis of entrepreneurship in the Euro-West African second-hand car trade'.

7 juni 2006 – R. Spronk (antropologie; promotoren prof. P.L. Geschiere en prof. B. Meyer), 'Ambiguous pleasures. Sexuality and new self-definitions in Nairobi'.

8 juni 2006 – B. Ndjio (antropologie; promotor prof. P.L. Geschiere), 'Fey mania: new wealth, magic money and power in contemporary Cameroon'.

Universiteit Leiden

7 juni 2006 – G. Postel (letteren; promotor: prof. W.J.J. Schipper-de Leeuw), 'Unheimlich moederland. (Anti-) pastorale letteren in Zuid-Afrika'.

23 november 2006 – Wassouni (Institute of Environmental Sciences CML; promotor prof. W.T. de Groot), 'Bushland in Mindif region, Cameroon. Functions, decline, context and prospects'.

Vrije Universiteit

23 november 2006 – H.J. Haenen (sociale wetenschappen; promotor: prof. S. Griffioen), 'Afrikaans denken: ontmoeting, dialoog en frictie. Een filosofisch onderzoek'.

Universiteit Wageningen

9 juni 2006 – F.S. Wouterse (ontwikkelingseconomie; promotor: prof. A. Kuyvenhover), 'Migration: survival or accumulation: evidence from Burkina Faso'.

27 oktober 2006 – D. Wartena (rurale ontwikkelingsociologie; promotoren: prof. L.E. Visser en prof. N.E. Long), 'Styles of making a living and ecological change on the Fon and Adja plateaux in South Benin, ca. 1600-1990'.

Persbericht

De Dick Scherpenzeel Prijzen 2005

De Dick Scherpenzeel Prijzen 2005 zijn gewonnen door Dick Wittenberg (persprijs), Jan Banning (fotoprijs) en Judith van der Kooij (studentenprijs). De Dick Scherpenzeel Stichting is opgericht ter nagedachtenis aan Dick Scherpenzeel (1923-1973), een pionier binnen de Nederlandse journalistiek op het gebied van ontwikkelingsvraagstukken. Jaarlijks worden de Dick Scherpenzeel Prijzen uitgereikt aan journalistieke producties die inzicht geven in ontwikkelingsprocessen in niet-westerse landen of die betrekking hebben op Noord-Zuid verhoudingen in bredere zin. De prijzen (€ 4.545 voor de winnaars van de pers- en fotoprijs en € 1.145 voor de studentenprijs) worden toegekend door twee onafhankelijke vakjury's. De reportage 'het gezicht van de armoede' over alledaagse armoede in het dorpje Dickson in Malawi heeft dit jaar maar liefst twee prijswinnaars opgeleverd. Zowel de auteur, Dick Wittenberg, als de fotograaf, Jan Banning, hebben voor hun aandeel in deze reportage de Dick Scherpenzeel Prijs gewonnen. De reportage werd gemaakt in opdracht van NRC-M en gepubliceerd in september 2005. Het artikel leverde honderden reacties op, er werd een stichting opgericht en lezers begonnen spontaan een inzamelingsactie.

De persjury was bijzonder onder de indruk van de indringende wijze waarop de auteur beschrijft wat armoede inhoudt en wat voor impact armoede heeft op het dagelijkse leven van mensen. Daarnaast beschrijft Wittenberg treffend de dilemma's waar een westerse journalist tegenaan loopt die als je een reportage maakt in een ontwikkelingsland. De fotojury was zeer enthousiast over de gebalanceerde selectie foto's en het sobere gebruik van kleur. Jan Banning is er met deze foto's zeer goed in geslaagd om armoede zichtbaar te maken. Studente Algemene Cultuurwetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam, Judith van der Kooij is winnaar geworden van de studentenprijs. Haar film 'Visions Contemporaines; Afrikaanse kunstenaars aan het woord' is een reportage over de eerste tentoonstelling van hedendaagse Afrikaanse moderne kunst in het Nationale Museum van Mali. Met deze film wordt tegenwicht geboden aan de algemene beeldvorming over Afrika die gedomineerd wordt door armoede, AIDS en geweld. Bovendien wordt zichtbaar dat de Afrikaanse cultuur méér omvat dan alleen de traditionele beelden en maskers waarmee zij vaak wordt geassocieerd. De jury was zeer verheugd over de bijzondere en interessante onderwerpskeuze. De prijzen werden op 18 oktober 2006 uitgereikt in de Eggertzaal in Amsterdam.

Persbericht

Africa Thesis Award 2006

The Africa Thesis Award for 2006 has been won by Ms Mienke van der Brug for her thesis entitled *World & Experiences of AIDS Orphans in North-Central Namibia*. The jury was delighted to be able to award a Second Prize to Ms Janske van Eijck for her thesis *Transition towards Jatropha Biofuels in Tanzania, An Analysis with Strategic Niche Management*.

Mienke van der Brug, die in Leiden Culturele Antropologie en Ontwikkelingspsychologie heeft gestudeerd, heeft de prijs gewonnen voor de beste scriptie over Afrika. De prijs bestaat uit 4.000 euro en werd uitgereikt door ere-voorzitter Bert Koenders (PvdA) tijdens de Afrika Studie Avond op 8 november in Leiden. De scriptie zal als boek worden uitgegeven door het Afrika-Studiecentrum.

Aan deze jaarlijkse scriptieprijs kan iedereen meedoen die een 8 of hoger voor de scriptie heeft behaald en die verbonden is (geweest) aan een universiteit in Nederland of in Afrika. De scriptieprijs ofwel Afrika Thesis Award is een initiatief van het Afrika-Studiecentrum (Leiden), het Nederlands Instituut voor Zuidelijk Afrika (Amsterdam) en CODESRIA (Dakar, Senegal).

Het onderzoek

Mienke van der Brug heeft in Namibië onderzoek gedaan naar de positie van jonge kinderen die door de AIDS-epidemie een of beide ouders hebben verloren. De positie van deze kinderen is bijzonder moeilijk. Zij behoren tot een kwetsbare leeftijdsgroep. Bovendien hebben op vele terreinen de voorheen gebruikelijke verwantschapsstructuren aan betekenis ingeboet, met name vanwege de slechte socio-economische situatie. Daarnaast zijn er nauwelijks andere structuren van opvang en zorg voor in de plaats gekomen. Deze kwetsbare positie wordt nog eens versterkt door het sociale stigma dat aan AIDS, aan besmetting en de kans daarop, en aan de vaak onvermijdelijke armoede die daarop volgt, kleeft. Sommige van deze kinderen worden opgevangen in schooltjes en andere vormen van dagopvang en leven vaak bij verre verwanten. De sociale en geestelijke verzorging van deze kinderen zijn meestal niet optimaal.

Mening van jury

De jury was onder de indruk van de manier waarop Mienke moeilijke onderwerpen met de kinderen bespreekbaar maakt, zoals seksualiteit, de onwetendheid van onderwijzers en verzorgers,

en de angsten van kinderen dat zij ook door hun verzorgers in de steek gelaten kunnen worden.

Tweede prijs

De tweede prijs is gegaan naar **Janske van Eijck** over alternatieve energie in Tanzania. De titel van haar scriptie luidt "Transition towards Jatropha biofuels in Tanzania. An analysis with Strategic niche management", een onderwerp dat in tijden van hoge olieprijsen bijzonder veel aandacht verdient. Janske is afgestudeerd aan de TU Eindhoven en is inmiddels werkzaam in Tanzania. Ook haar scriptie zal worden gepubliceerd door het Afrika-Studiecentrum.

Meer informatie en foto's vindt u op:

<http://www.ascleiden.nl/Research/Award/MastersThesisAwardWinner2006.aspx>

De LUF Internationaal StudieFonds-prijs 2006

Angela Kronenburg, student/AIO Culturele Antropologie, Universiteit Leiden, heeft op 1 november uit handen van de juryvoorzitter, schrijfster Nelleke Noordervliet, de LUF Internationaal StudieFonds-prijs 2006 gekregen. Deze prijs wordt toegekend aan een student die via het LUF Internationaal StudieFonds (LISF) een beurs heeft gekregen voor een persoonlijke studiereis naar het buitenland en daarover het beste verslag heeft geschreven. Kronenburg deed in Kenia onderzoek naar het Eunotoritueel van de Loita Maasai. Zij schreef volgens de jury een sterk en goed verslag. De LISF-prijs 2006 bestaat uit een reis inclusief verblijf naar Parijs. Daar mag Angela Kronenburg op de Cleveringa-bijeenkomst van alumni van de Universiteit Leiden een lezing houden over haar buitenlandse ervaringen.

Kronenburg reisde in 2005 naar Kenia naar de Loita Maasai om het Eunotoritueel door middel van filmbeelden te documenteren. Ze bracht drie maanden met hen door. Haar reis was een vervolg op haar leeronderzoek uit 2001 over de culturele betekenis van het heilige woud voor de Loita Maasai. Het Eunotoritueel vindt eens in de zeven jaar plaats en is eens in de veertien jaar nog belangrijker en grootschaliger, zoals bij haar aanwezigheid het geval is.

David van Bodegom (buitenlands leeronderzoek in Ghana) kreeg een eervolle vermelding.

Schatkist

14 PhD/Postdoc positions in Europe

12 early stage researchers (ESR/ doctoral students) and 2 experienced researchers (ER/ post-doc) positions are now open to application within the twelve partner institutes of the TIES research network.

More information available at:

http://www.ined.fr/en/institut/recruitment/jobs_ined

Deadline for application is set to *1st December, 2006* for Belgium and *15th December, 2006* for the other institutes.

Each application is to be sent to a specific partner within the network. Participating institutes: INED (Paris, France); IMES (Amsterdam, Netherlands); NIDI (The Hague, Netherlands); OEAW (Vienna, Austria); KUL (Leuven, Belgium); IMIS (Osnabrueck, Germany); IEM (Madrid, Spain); CEIFO (Stockholm, Sweden); FSM (Neuchatel, Switzerland); SCMR (Brighton, UK); IISS (Tallin, Estonia); KHU (Istanbul, Turkey).

Fellowships in Sustainability Science at Harvard University

Fellowships in Sustainability Science

Center for International Development, Harvard University Due date for preliminary applications: December 15, 2006

(http://www.cid.harvard.edu/sustsci/grants/fellows/07_fellows_cover_sheet.htm
<http://tinyurl.com/uvrh7>),

Applicants should send via email (not hard copy) a preliminary application by 15 December 2006. The preliminary application should include a cover sheet OR a preliminary research proposal (3 pages maximum), and CV (3 pages maximum). It should be emailed to sustsci_grants@ksq.harvard.edu.

More information on the Sustainability Science Program and Fellowships is available at

http://www.cid.harvard.edu/sustsci/grants/fellows/07_fellows_RFP.htm

10 Postdoctoral Fellowships for academic year 2007-2008 On Islamic Studies

For further information on the program 'Europe in the Middle East - the Middle East in Europe' and for detailed information on the research fields, please see: <http://www.eume-berlin.de>

The University of Manchester Brooks World Poverty Institute Postgraduate Fellowships and Scholarships 2007/08

www.manchester.ac.uk/bwpi

The Brooks World Poverty Institute is pleased to offer a suite of postgraduate fellowships and scholarships to support PhD programmes starting in the academic year 2007/08. These have individual conditions and criteria but in general the research to be undertaken can focus on any aspect of poverty analysis that has both academic and policy relevance. Candidates with disciplinary backgrounds in any relevant subject area are encouraged to apply (anthropology, development studies, economics, geography, planning, politics, sociology). Research topics should relate to the BWPI's evolving research plan. The topics listed below provide an illustration of areas of work that are of interest to BWPI but potential candidates with other poverty related topics are encouraged to apply:

1. Measuring poverty from income and human development perspectives
2. Applying different concepts of poverty - what does this tell us?
3. The roles of the state and market in poverty reduction
4. Why do some poor people stay poor while others escape poverty?
5. Who benefits and who does not from social protection? Why is this the pattern?
6. The theory and practice of empowering poor people
7. Is economic growth pro-poorest?

It is hoped that the successful candidates will become some of the world's leading poverty researchers and will exert a key influence on global policy.

The successful candidates will be registered as full-time PhD students and will receive research training through attendance of appropriate programmes at either the School of Environment & Development (see www.sed.manchester.ac.uk/postgraduate/funding/bwpi/) or the School of Social Sciences depending upon topic selection (see www.socialsciences.manchester.ac.uk/postgraduate/).

For further information about the scholarships including details of the application process please see the BWPI website: www.manchester.ac.uk/bwpi

Boekpresentatie

Arabische Gom

In augustus 2006 verscheen 'Arabische Gom' van NVAS-lid *Dorrit van Dalen* (uitgeverij Bert Bakker).

Arabische gom vertelt het verhaal van een product dat al eeuwenlang een grote rol speelt in uiteenlopende culturen, maar dat tot op de dag van vandaag niet na te maken is.

Arabische gom vloeit uit de gekneusde stammen van twee soorten acacia's die alleen in de Sahel groeien. De geschiedenis van de gom begint als ingrediënt voor inkt, geneesmiddelen en lijm (onder meer voor mummies). Na de kruistochten werd gom in Europa ingevoerd, waar het vele andere toepassingen kreeg. De populariteit groeide gestaag; het werd bezongen door dichters als William Shakespeare en Jacob Cats. Vanaf de zeventiende eeuw nam de handel in Arabische gom een grote vlucht. Gom speelde een belangrijke rol in de Industriële Revolutie en de concurrentie om het schaarse product gaf zelfs aanleiding tot de 'gomoorlogen' tussen Frankrijk, Engeland en de Nederlanden. Tegenwoordig wordt Arabische gom voornamelijk toegepast in de voedingsmiddelenindustrie; de frisdrankindustrie kan niet zonder.

Arabische gom komt vooral uit Soedan, waar Bin Laden er een aardige grijpstuiver aan heeft verdiend. De drijfveren om het product na te maken zijn groot, maar de wetenschap heeft nog altijd geen vinger kunnen krijgen achter zijn chemische structuur. In haar fascinerende zoektocht naar Arabische gom beschrijft Dorrit van Dalen de geschiedenis, de culturele context en de politieke implicaties van een van de meest exotische producten op aarde. Overal waar mensen ooit 'geproefd' hebben van deze 'tranen der acacia's' blijkt gom een emulgator van vreemde verhalen, duistere praktijken en intrigerende gebeurtenissen. En het geheim blijft.

Dorrit van Dalen schrijft als journalist onder meer over wetenschap en onderwijs en over Afrika. Zij publiceerde eerder de roman *Had de schemer geduurd*.

Op het Web

Weblogs on Africa!

Steeds meer mensen houden een weblog bij waarin zij over hun ervaringen en/of onderzoek schrijven. Hieronder vindt u een selectie van Africa-related weblogs.

Een weblogportaal met meer dan 1000 weblogs in en over Afrika van Algeria to Zambia!

<http://www.globeofblogs.com/?x=location&region=1> -

Inside Africa: Tim Metz (24) werkt in Afrika aan een 'road movie': hij filmt wat hij ziet, bewerkt dit ter plekke en hoopt aan het einde van zijn reis een documentaire te hebben gemaakt. Via zijn website is zijn werk-in-uitvoering te volgen. In dit weblog vertelt hij over zijn belevenissen.

http://www.oneworld.nl/index.php?page=2_1#URI=%3Fpage%3D2_1

Stichting YES-Africa: persoonlijke ervaringen en nieuwe ontwikkelingen in Afrika. http://www.yes-africa.nl/index.php?option=com_content&task=section&id=5&Itemid=54

My heart is in Accra: African Welding, African Weblogs <http://www.ethanzuckerman.com/blog/?p=30>

"A mind that is stretched by a new experience can never go back to its old dimensions"... Lees meer op <http://bilalsblog.blogspot.com/>

Thoughts on South African and international politics and culture <http://jontyfisher.blogspot.com/>

African female bloggers <http://www.trudimakhaya.blogspot.com/>

Indigenous Knowledge Systems, Herbs and Plants in africa <http://made-in-afrika.com/myblog/>

African history bloggers <http://www.whenweruled.com/plugins/iconeframe/frame0.php?lng=en>

On African Philosophy <http://mail.google.com/mail/?attid=0.1&disp=inline&view=att&th=10e2c72cd74e5176>

African bloggers with a critical mind <http://www.ekosso.com/>

Afrika in Beeld

Het Africa in the Picture filmfestival 2006

Door Tiny Kraan, Afrika-Studiecentrum

Het Africa in the Picture filmfestival 2006 is alweer achter de rug. Het festival wordt tegenwoordig ieder jaar gehouden met een aantal (gratis) openluchtvertoningen. Op verschillende plekken in Amsterdam (vooral in Rialto) en elders in het land, werden ong. 50 films uit en over Afrika vertoond. Onder de noemer 'Congo Trippin' werden zes films vertoond over de Democratische Republiek Congo. Eén van die films was 'Congo River' (2005) van de bekende Belgische regisseur Thierry Michel (1952). Michel heeft vooral naam gemaakt met politieke en sociale documentaires.

Congo River geeft een overrompelend beeld van wat zich hede ten dage afspeelt op en langs de rivier de Congo. In de tweede helft van de vorige eeuw voer regelmatig een passagiers-vrachtbootcombinatie tussen Kinshasa en Kisangani (zie Linda Polman: 'Een enkele reis Kisangani', in haar verhalenbundel 'De Varende stad' (1991). Tijdens de oorlog die het land teisterde aan het einde van die eeuw was het onmogelijk om over de rivier te varen, maar nu het leven weer in rustiger vaarwater is gekomen varen weer regelmatig duwbakken, volgeladen met mensen en goederen, de rivier op. Het doel van de filmploeg, dat naast Michel slechts bestond uit een geluidsman en een cameraman, was om terug te gaan naar de bron van de rivier.

De reis tussen Kinshasa en Kisangani duurt, als alles meezit, twee weken. Eén van de gevaren is dat de boten vastlopen op verraderlijke zandgronden. Om dat te voorkomen wordt gedurende de gehele reis continu door twee mannen met een stok de diepte van de rivier gepeild. Na Kisangani is de rivier over een groot traject onbevaarbaar. Het laatste stuk wordt te voet afgelegd en een plaatselijke gids brengt de filmploeg uiteindelijk naar het allereerste begin van de rivier (nadat de gids toestemming van de voorouders heeft gevraagd alvorens het dichte stuk oerwoud te betreden).

Het leven aan boord is een voortzetting van het leven van alledag: er wordt eten gekookt, gekaart, gedronken en gedanst. De kapitein legt de gevaren uit van de reis: het ontbreken van bakens in de rivier en van recente, betrouwbare kaarten. Daarom wordt 's nachts meestal niet gevaren.

Regelmatig wordt aan land gefilmd en zien we o.a. het gigantische, door de jungle overwoekerde paleis dat

Mobutu liet bouwen in de buurt van zijn geboortedorp en een katholieke dienst in een kathedraal. Hoe dieper de boot het binnenland binnendringt, hoe heviger de gevolgen van de oorlog die vooral het oosten van het land teisterde zichtbaar worden. Zo komt men op een gegeven moment in een gebied dat tot voor kort gecontroleerd werd door de Mai-Mai en krijgen we beelden te zien van een ziekenhuisje waar op afschuwelijke wijze verkrachte en mishandelde vrouwen proberen te herstellen.

Deze prachtige, 2 uur durende documentaire laat de duistere en zonnige kant zien van het leven in een land als Congo. Zoals iedere ochtend de zon weer opkomt en de mensen op de boot vol goede moed een nieuwe dag beginnen, zo wordt het leven op en langs de rivier weer opgepakt na jaren van oorlog en geweld.

Thierry Michel zegt in een interview: "Jawel, ik houd zeer veel van dat land. Ik ben natuurlijk niet blind voor de ellende en het geweld, maar ik zie ook de feesten, het gezang, het gedans, de hoop, de vreugde en de vrolijkheid van de mensen. Ondanks de dagelijkse tragedies en ondanks de littekens waarmee de geschiedenis de Congolezen heeft opgezadeld, vindt het leven altijd een uitweg. En dat is precies wat ik met mijn film wil laten zien".

Foto's:

<http://www.cinebel.be/nl/film/14798-Congo-River.htm>

<http://www.liberales.be/cgi-bin/showframe.pl?film&congo>

Wilt u in de volgende nieuwsbrief uw evenement hier ook vermeld zien? Uw informatie is welkom bij:

lpelckmans@ascleiden.nl

Informatie over events kunt u ook vinden op:

www.connecting-africa.net

Afrika Agenda

International Conferences

AEGIS European Conference on African Studies
11 - 14 July 2007 African Studies Centre, Leiden, The Netherlands

Theme:

"African Alternatives: Initiative and Creativity beyond Current Constraints"

You can submit abstracts until 31 December 2006.

For more information on AEGIS: www.aegis-eu.org

African Association for the Study of Religions

AAR Congress, Washington DC, USA - 18-21.11.2006

Contact for more information

825 Houston Mill RD NE STE 300 Atlanta, GA 30329-4205 USA Voice: +1- 404-727-3049 Fax: +1-404-727-7959 annualmeeting@aarweb.org

African Studies Association of the United States

49th Annual Meeting

"(Re) Thinking Africa and the World: Internal Reflections, External Responses"

San Francisco, CA

November 16-19, 2006 www.africanstudies.org

IAHR Regional Conference &

Third AASR Conference in Africa

on 'Health, Healing & the Study of the Religions of Africa' University of Botswana,

Gaborone, Botswana, 8-13 July 2007

Call for Paper Proposals

Paper title and abstract proposal should be sent to the Conference Organisers at: conference@a-asr.org on or before 30 November 2006.

For more information <http://www.a-asr.org/index.php?id=155>

Informalizing Economies and New Organising Strategies in Africa

20-22 April 2007, Nordic Africa Institute, Sweden,

Contact details: Ilda Lourenço-Lindell, Research

Fellow, The Nordic Africa Institute

P.O. Box 1703 SE-751 47 Uppsala, Sweden

Tel.: +46-18 56 22 02 (direct)

E-mail: ilda.lindell@nai.uu.se

OR Anna Eriksson-Trenter, Administrator

The Nordic Africa Institute

P.O. Box 1703

SE-751 47 Uppsala, Sweden

Tel.: +46-18 56 22 51 (direct)

E-mail: anna.eriksson-trenter@nai.uu.se

Fax: +46-18 56 22 90

National Conferences /Seminars

Codes of Conduct: Mandela's Politics

By Tom Lodge, University of Limerick, Ireland

November 30, 2006, 15:00-17:00

African Studies Centre, Room 1.A12,

Wassenaarseweg 52, Leiden

Surrogates of the State? Non-Governmental Organizations and Development in Tanzania in the 1960s and 1970s

By Michael Jennings, Swansea University

December 7, 2006, 15:00-17:00

African Studies Centre, Room 1.A12,

Wassenaarseweg 52, Leiden

Conferentie: Disability; Mensenrechten in Woord en Daad

6 december 2006, 11:00 uur

Het DCDD organiseert in de Meervaart in Amsterdam een internationale conferentie over mensenrechten en handicap: 'Disability; Mensenrechten in Woord en Daad'. Meer info: <http://www.dccd.nl/>

Conferentie: Diaspora and Peacebuilding in Africa

6 december 2006, 13:00 uur

De African Diaspora Policy Centre organiseert in samenwerking met NCDO een bijeenkomst over de rol van diaspora in vredesopbouw in Afrika. Doel van de bijeenkomst is om beleidsdialoog te stimuleren over de potentiële rol van dat Afrikaanse diaspora in de <http://www.diaspora-centre.org/> promotie van vrede en stabiliteit in Afrika. Deze bijeenkomst biedt een uniek platform voor beleidsmedewerkers, Afrikaanse diaspora en organisaties die aan vredesopbouw in Afrika werken, om ideeën, ervaringen en best practices uit te wisselen. Informatie opvragen/aanmelden: a.mohamoud@diaspora-centre.org

Conference: Development via Islam: the case of Muslim West-Africa

15 December 2006, 19.00

Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden

An evening program on Islam and development in Muslim West-Africa, featuring the movie 'Justice at Agadez', followed by a discussion on religion and development. Info: www.zemzem.org

Afrika Agenda

Exhibitions

14th annual African Diaspora film festival

November 24 to December 10, 2006
535 Cathedral Parkway, Suite 14B
New York, NY 10025(212) 864-1760
info@nyadff.org

ASC Exhibition:

Schilderijen door Wilma van Weijen, geïnspireerd op Afrikaanse krantenberichten. Prijzen variëren van 300 tot 1000 euro. Ook kaarten en affiches te koop. Opbrengst gaat naar een goed doel. Expositie tot 1 februari 2007. Zie voor foto's de website www.ascleiden.nl/exhibitions/

Tropenmuseum:

Pracht & Kraal, van Madonna tot de Masaï, Beauty & the Bead, from Madonna to the Maasai, van 16 december tot 13 mei 2007.

Africa Centre:

The Africa Centre in Kadier en Keer (Limburg) offers a permanent Africa exhibition and thematic presentations.

Opening hours:

Monday - Friday 13.30 - 17.00 hrs
Saturday - Sunday 14.00 - 17.00 hrs

Address:

Rijksweg 15
6267 AC Cadier en Keer
phone: +31 43-4071226 / 4071277
<http://www.afrikacentrum.nl>

De Boekenkast

Leeds University Centre for African Studies, University of Leeds, England.

Reviews requested for the following publications:

Gregory Mann: NATIVE SONS: WET AFRICAN VETERANS AND FRANCE IN THE TWENTIETH CENTURY, Duke U.P., 2006

Eds. Kamari Maxine Clarke & Deborah A Thomas: GLOBALIZATION AND RACE, Duke U.P., 2006

Donald S Moore: SUFFERING FOR TERRITORY: RACE, PLACE AND POWER IN ZIMBABWE, Duke U.P., 2005

Julie Livingston: DEBILITY AND MORAL IMAGINATION IN BOTSWANA INDIANA U.P., 2006

Marc Epprecht: HUNGOCHANI: THE HISTORY OF A DISSIDENT SEXUALITY IN SOUTHERN AFRICA, McGill-Queen's U.P., 2004

Nicholas Coghlan: FAR IBN THE WASTE SUDAN: ON ASSIGEMENT IN AFRICA, McGill-Queen's U.P., 2005

Ed. David Turton: ETHNIC FEDERALISM: THE ETHIOPIAN EXPERIENCE IN COMPARATIVE PERSPECTIVE, James Currey Publishers, 2006

Clare A Ignatowski: JOURNEY OF SONG: PUBLIC LIFE AND MORALITY IN CAMEROON, INDIANA U.P., 2006

Eds. Tracy J. Luedke & Harry G West: BORDERS AND HEALERS: BROKERING THERAPEUTIC RESOURCES IN SOUTHEAST AFRICA, Indiana U.P., 2005

Eda. Helen E Purkitt & Stephen F Burgess: SOUTH AFRICA'S WEAPONS OF MASS DESTRUCTION, Indiana U.P., 2005

If any colleague is interested in reviewing any of these, or suggestions on who might (including research students), please contact me on martinbanham@btinternet.com, Martin Banham, Book Reviews Editor, LUCAS BULLETIN

Een selectie uit recent verschenen boeken met Afrika in de hoofdrol. Heeft u een bijdrage voor deze rubriek? Mail ons gerust, zie het colofon voor informatie.

Op de wissel

Functiewijzigingen

-Op vrijdag 13 oktober 2006 hield -intussen professor- Halleh Ghorashi haar inaugurele rede in de Aula van de Vrije Universiteit Amsterdam onder de titel: "Paradoxen van culturele erkenning. Management van Diversiteit in Nieuw Nederland".

-Per 1 september 2006 volgde Dr. Daniella Merolla dr. Sabine Luning op voor het coördineren van de Research Masters of African studies.

-Dr. Sabine Luning heeft een functie als docente bij de vakgroep culturele antropologie en ontwikkelings-sociologie aan de universiteit Leiden aanvaard.

-Dr. Birgit Meyer is benoemd tot hoogleraar Culturele Antropologie, in het bijzonder de studie van identiteit en religie aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Op 6 oktober 2006 sprak zij haar rede uit, getiteld 'Religious sensations. Why media, aesthetics and power matter in the study of contemporary religion'.

- Sinds 1 juni werkt Dr. Kees (C.P.J.) Burger niet meer bij de VU (hij had voorheen twee werkgevers), maar alleen bij het departement Ontwikkelingseconomie bij de Wageningen Universiteit.

-Dr. Wouter van Beek heeft zijn onderwijstaken in Utrecht beëindigd. Zijn afscheidssymposium vond op 7 juli plaats. Hij blijft nog wel als onderzoeker bij het Afrika-Studiecentrum actief.

- Gerti Hesseling heeft op 24 november 2006 op de Universiteit Utrecht haar inaugurele rede "Vrede en recht kussen elkaar" uitgesproken om haar ambt op de V.J. Koningsberger leerstoel te aanvaarden.

-Dr. Thera Rasing is per 9 oktober 2006 benoemd tot afdelingshoofd van de Gender Studies Department aan de University of Zambia (UNZA), Lusaka, Zambia.

*Heeft u een bijdrage voor deze rubriek?
Mail ons gerust, zie het colofon voor informatie*

Colofon

De NVAS Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Nederlandse Vereniging voor Afrika Studies.

De digitale versie van de nieuwsbrief kunt u nalezen op <http://www.afrikastudies.nl>

Heeft u een bijdrage voor de nieuwsbrief? Mail of stuur uw kopij naar: moosterkamp@ascleiden.nl of onderstaand redactie-adres:

Redactie-adres:
Secretariaat NVAS
p/a Afrika-Studiecentrum
Postbus 9555
2300 RB Leiden
fax: 071- 527.33.44
website: <http://www.afrikastudies.nl>

N.B. De redactie besluit of een stuk uiteindelijk geplaatst wordt en behoudt zich het recht voor om kopij in te korten en/of te bewerken.

Redactie:
Machteld Oosterkamp
Lotte Pelckmans
Sahro M. Ahmed
Marijke Steegstra
Margreet Wewerinke
Bruno Walter Cho Fon

Gastredacteuren:
Dorrit van Dalen

Eindredactie:
Sahro M. Ahmed

Reproductie en verzending:
Met dank aan het secretariaat Afrika-Studiecentrum voor de geboden ondersteuning.

Contributie:
De contributie bedraagt € 11,50 per jaar, voor student-leden en 65-plussers € 4,50 per jaar. Dit bedrag kan worden overgemaakt naar rekening nr. 781 90 46 van de Postbank o.v.v. uw adresgegevens en geboortedatum. Aanmelding kan online.

Let op!
Voor toezending van de nieuwsbrief, e-mail enz. hebben wij uw adresgegevens nodig. Deze kunt u mailen naar: Marieke van Winden, Afrika-Studiecentrum (winden@ascleiden.nl)

De NVAS Nieuwsbrief verschijnt drie maal per kalenderjaar (februari, mei en november).■